

7. 3. 2022

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Připravte se na whistleblowing už nyní!

Již v prosinci minulého roku jsme Vás informovali o návrhu zákona provádějícího směrnici o ochraně oznamovatelů možných protiprávních jednání na pracovišti, tzv. whistleblowerů. Parlament jej měl dle požadavků směrnice přijmout do 17.12.2021, což se bohužel před volbami do poslanecké sněmovny, a tedy ve lhůtě stanovené směrnicí, nestihlo. Očekává se ale, že tento návrh bude brzy opětovně projednán a v průběhu tohoto roku přijat. Rádi bychom Vás tedy informovali o tom, jaká je současná situace právní úpravy.

Whistleblowing, v doslovném překladu „*pískání na píšťalku*“, lze definovat jako možnost oznámit protiprávní či neetické chování v rámci společnosti, aniž by oznamovateli hrozilo *odvetné opatření*, tj. jakýkoli postih např. v podobě šikany na pracovišti, snížení mzdy nebo jiné odměny či ztráty zaměstnání jako takového.

V České republice doposud chyběla - a pro soukromoprávní subjekty stále chybí - komplexní úprava tohoto institutu. To se pravděpodobně už v průběhu tohoto roku změní s přijetím nového zákona o ochraně oznamovatelů, kterým bude do českého právního řádu implementována Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 2019/1937 ze dne 23. října 2019 o ochraně osob, které oznamují porušení práva Unie.

Protože v průběhu schvalování tohoto zákona panovala obecná shoda, lze předpokládat, že bude návrh zákona projednán ve velmi podobném znění. Ke změně může dojít v úpravě hranice počtu zaměstnanců, od které je nutné zavést vnitřní oznamovací systém. Zatímco dle směrnice má být zaváděn vnitřní oznamovací systém u zaměstnavatelů s více než 50 zaměstnanci, český návrh zákona toto pravidlo zpřísnil a zavedení vnitřního oznamovacího systému požadoval již u společností s více než 25 zaměstnanci.

S účinností tohoto zákona vznikne podnikatelským subjektům povinnost zavést tzv. vnitřní oznamovací systém. Tím je souhrn postupů a nástrojů sloužící k přijímání oznámení, nakládání s ním, ochraně totožnosti oznamovatele a dalších osob, ochraně informací uvedených v oznámení a komunikaci s oznamovatelem.

Kdo bude povinen zavést vnitřní oznamovací systém?

- Velká část zaměstnavatelů (momentálně se řeší, zda hranice zůstane zachována na 50 zaměstnancích, jak určuje směrnice, či bude snížena na 25, jako v předchozím návrhu zákona);
- veřejní zadavatelé podle zákona o zadávání veřejných zakázek s výjimkou obcí s méně než 5.000 obyvateli, nejde-li o obec s rozšířenou působností;
- další povinné osoby zákonem vyjmenované, zejména společnosti působící v oblastech poskytování a zprostředkovávání spotřebitelských úvěrů, investiční společnosti a fondy, zprostředkovatelé pojištění a zajištění, pojišťovny a zajišťovny.

Jaké povinnosti těmto subjektům vzniknou?

Vedle povinnosti zavést vnitřní oznamovací systém bude zapotřebí:

- zajistit oznamovatelům ochranu před odvetným opatřením;
- určit příslušnou osobu, která bude odpovědná za přijímání a prošetřování jednotlivých oznámení;
- dodržovat lhůty k přijetí a posouzení jednotlivých oznámení;
- vést evidenci údajů o přijatých oznámeních a uchovávat je po dobu 5 let ode dne jejich přijetí.

Kdy je třeba vnitřní oznamovací systém zavést?

Termín, do kterého bude nutné, aby povinné subjekty zavedly vnitřní oznamovací systém, určí zákon. Není však od věci zavést jej dříve, než bude zákon vyžadovat. Proč?

V prvé řadě je třeba pamatovat na to, že správně zavedený vnitřní oznamovací systém slouží nejen oznamovatelům, ale i zaměstnavateli. Díky vnitřnímu oznamovacímu systému lze identifikovat případné vnitřní problémy Vaší společnosti rychleji. Nabízí také efektivní nástroj k jejich řešení. Společnosti se správně nastaveným vnitřním oznamovacím systémem mají až o polovinu méně negativních zmínek v médiích, jejich zaměstnanci i jiní pracovníci jsou spokojenější a mají pocit, že jim je skutečně nasloucháno.

Včasná příprava vnitřního oznamovacího systému také zajistí, že se Vaše společnost vyhne vysokým sankcím, které hrozí za jeho nenastavení či chyby v rámci jeho fungování. Návrh zákona o ochraně oznamovatelů počítal jen s velmi krátkou lhůtou pro zavedení vnitřního oznamovacího systému. Mnohé společnosti jej proto zavádějí už nyní, aby si zajistily, že budou připraveny včas. I Vám proto doporučujeme neodsouvat přípravu vnitřního oznamovacího systému až k okamžiku přijetí příslušného zákona.

Jak Vám můžeme pomoci?

Spolupracujeme s platformou „Nenech to být“, která se zabývá vedením vnitřních oznamovacích systémů. Ve spolupráci s ní Vám zajistíme snadné a rychlé řešení implementace systému na míru i následnou správu tohoto systému.

Máte už vedení vnitřního oznamovacího systému zajištěno jiným dodavatelem? Nevadí! I v takovém případě pro Vás rádi posoudíme, zda je tento systém v souladu s navrhovanou právní úpravou.

Neváhejte se na nás obrátit prostřednictvím e-mailu nebo nám rovnou zavolejte. Rádi Vám blíže vysvětlíme Vaše povinnosti dle připravované právní úpravy a provedeme Vás celým procesem nastavování Vašeho vnitřního oznamovacího systému na míru přesně tak, aby Vaší společnosti vyhovoval.

Mgr. Petr Turek
Advokát

Mgr. Veronika Halalová

Advokátní koncipient

Z/C/H Legal v.o.s., advokátní kancelář

Národní 973/41
110 00 Praha 1

Tel.: +420 225 020 500

Fax: +420 225 020 555

e-mail: office@zchlegal.cz

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Konec „severních ateliérů“? Nový stavební zákon otevírá dveře k rekolaudaci ubytovacích jednotek na plnohodnotné byty](#)
- [Oceňování nemovitosti a přiměřená náhrada při zrušení spoluvlastnictví](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 33.: Prevence střetu zájmů \(jednatel × společnost\)](#)
- [Úročení jistoty \(kauce\), kterou skládá podnájemce nájemci - II. díl](#)
- [Když obecní pozemky již nemusí být obecní - institut mimořádného vydržení v obecním právu](#)
- [Střet zájmů členů volených orgánů obchodních korporací: pravidla, proces a následky](#)
- [Dvě kiwi denně: EU schválila první zdravotní tvrzení pro čerstvé ovoce](#)
- [Nová „tlačítková“ povinnost pro e-shopy](#)
- [Digital Omnibus: Revoluce v datech, nebo jen nová zátěž pro podnikatele?](#)
- [Darování pro případ smrti nemovité věci zapsané v katastru nemovitostí a určení výše odměny soudního komisaře](#)
- [Flotilová novela: Kdo a kdy musí nově získat licenci k distribuci pojištění?](#)